

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра статистики

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 051 «Економіка»
(шифр та найменування спеціальності)
За освітньою програмою
«Бізнес-статистика та аналітика»
(назва освітньої програми)

на тему:

«Порівняльний аналіз рівня людського розвитку в країнах світу»

Виконавець:

Студентка факультету економіки та управління підприємництвом

Лінкар В.Ю. _____

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Ольвінська Ю.О. _____

ОДЕСА – 2022

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність проблеми. Складна соціально-економічна ситуація, фінансова та політична криза, зниження рівня життя та добробуту населення, війна спричинили умови для обрання нової країни для життя багатьох українців та як би не було це сумно і несправедливо такі важкі реалії нашого часу. Тож у даній роботі буде проаналізовано рівень розвитку у кожній з країн світу та модифіковано індекс на той який буде враховувати штучне зниження розвитку людського потенціалу режимами декотрих країн

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. є дослідження особливостей розрахунку індексу людського розвитку та проведення порівняльного аналізу України та деяких країн світу за рівнем людського розвитку..

У роботі визначенні і вирішенні наступні завдання:

- висвітлено основні поняття у сфері розвитку людського потенціалу;
- проаналізована динаміка та структура основних показників сфери людського потенціалу;
- надано групування регіонів світу за різними ознаками, що пов'язані зі сферою людського потенціалу;
- побудована прогнозна модель, за допомогою якої визначений очікуваний топ рейтингу наступних декількох років.

Об'єкт і предмет дослідження. кваліфікаційної роботи є сукупність показників, що характеризують рівень людського розвитку в Україні та деяких країнах світу.

є кількісно-якісна характеристика показників, що характеризують рівень людського розвитку в Україні та деяких країнах світу за останні роки та особливості їх розрахунку.

У процесі дослідження були використані загальнонаукові прийоми і методи наукового пізнання. Серед них: методи статистичного зведення та групування, відносних та середніх величин, методи аналізу ряду динаміки, методи вивчення взаємозв'язків. Також застосувались методи графічного представлення даних.

Методи дослідження. При виконанні кваліфікаційної роботи використовувались такі статистичні методи як: метод середніх величин, метод порівняння, показники варіації, метод статистичних групувань, аналіз динаміки, графічний та картографічний методи. Для обробки й аналізу інформації використовувалися такі комп'ютерні програми: Microsoft Excel та Microsoft Word.

Інформаційною базою досліджень є наукові публікації, нормативно-законодавчі акти України та офіційні статистичні дані, а також роботи таких науковців як В. Кривошеїн, Ю. Левенець, Ю. Шаповал, Є. Онацький, С. Г. Арбузов, Ю. В. Колобов, В. І. Міщенко, С. В. Науменкова та інших.

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра опубліковано статтю:

Лінкар В.Ю. [Текст] / К. Ю. Коцюбинська, Ю. О. Ольвінська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 8. Частина I – Одеса, ОНЕУ. – 2022. – С. 70 – 76.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми кваліфікаційної роботи, сформульовано мету та завдання, визначено об'єкт, предмет і методи дослідження, відображено наукову новизну та практичне значення отриманих результатів.

У першому розділі кваліфікаційної роботи «**Теоритичні аспекти виміру людського розвитку та його складових**» було розглянуто основні показники індексу розвитку людського потенціалу. Детально проаналізовано теоретичні матеріали показника грамотність, ВНД ППС, очікуваної тривалості життя

У другому розділі кваліфікаційної роботи «**Статистичний аналіз рівня людського розвитку та його складових**» було проведено аналіз нинішнього індексу , визначено мінуси , та проаналізовано залежність індексу від окремих показників.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи «**Шляхи удосконалення оцінки індексу людського потенціалу**» було висунуто шляхи покращення оцінки індексу , за рахунок додання декількох критеріїв які висвітлять більше сторін у загальній оцінці індексу.

ВИСНОВКИ

У процесі дослідження були використані загальнонаукові прийоми і методи наукового пізнання. Серед них: методи статистичного зведення та групування, відносних та середніх величин, методи аналізу ряду динаміки, методи вивчення взаємозв'язків. Також застосувались методи графічного представлення. При виконанні кваліфікаційної роботи використовувались такі статистичні методи як: метод середніх величин, метод порівняння, показники варіації, метод статистичних групувань, аналіз динаміки, графічний та картографічний методи

Проведено оцінку декількох країн за оновленим індексом

$$IPLP = \sqrt[5]{Lei * Ei * II * Wf * Iq} \quad (3.3)$$

$$IPLP(\text{Норвегії}) = \sqrt[5]{0.912 * 0.824 * 0.93 * 0.929 * 0.7} = 0.854$$

$$IPLP(\text{Ірландії}) = \sqrt[5]{0.967 * 0.823 * 0.922 * 0.6 * 0.883} = 0.828$$

$$IPLP(\text{Швейцарії}) = \sqrt[5]{0.929 * 0.838 * 0.900 * 0.775 * 0.827} = 0.852$$

$$IPLP(\text{Гонконг}) = \sqrt[5]{0.903 * 0.849 * 0.880 * 0.925 * 0.416} = 0.765$$

$$\text{ІРЛП (Ісландії)} = \sqrt[5]{0.893 * 0.830 * 0.926 * 0.775 * 0.827} = 0.849$$

$$\text{ІРЛП (України)} = \sqrt[5]{0.690 * 0.724 * 0.800 * 0.700 * 0.558} = 0.690$$

$$\text{ІРЛП (Росії)} = \sqrt[5]{0.691 * 0.706 * 0.823 * 0.650 * 0.388} = 0.632$$

З отриманих даних можемо класифікувати країни за ІРЛП на 4 групи:

Дуже високий > 0.770

Високий 0.670-0.770

Середній 0.570-0.670

Низький < 0.570

Такий рейтинг в цілому робить показники усіх країн меншими в порівнянні з поточним рейтингом, саме за рахунок більш точного аналізу та більшій кількості факторів, що робить аналіз об'єктивним, хоча можливо замінити показник вВП ппм, на новий гібридний в якому 50% займатиме вВП ппм та 50% середня заробітна плата в паритеті покупної спроможності так в якійсь мір нівелюється диференціації між найбагатшими та найбіднішими.

В цілому такий рейтинг не обходитиме свободу слова та свободу дії, що більш точно зобразить наскільки країна насправді придатна для життя і висловлювання своєї точки зору (наприклад коли Микола Коперник запровадив думку яка кардинально різнилася з гносеологічною концепцією того часного духовенства про те що Земля обертається навколо Сонця по при заперечення духовенства про зворотне, що призвело до смерті великого вченого).

Також тепер отриманні данні набагато точнішими стають відносно рівня інтелектуального розвитку, оскільки тепер включають не лише овіченість та якість освіти, а й можливості до здобуття знання та закріплення його.

Також як і в рейтингу запропонованому Махбубом уль-Хакамом у 1990, цей рейтинг також використовує середню очікувану тривалість життя.

Вірогідно це один із ключових показників , що характеризує екологічний стан країни , здоров'я нації та рівень медицини , як показує практика в країнах з високим рівнем медицини очікувана тривалість життя значно вища.

Тож виходячи із всього індекс запропонований у даній роботі більш підходящий для аналізу розвитку людського потенціалу у країнах світу .

АНОТАЦІЯ

Лінкар В.Ю. «Порівняльний аналіз рівня людського розвитку в світі».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності

«051 «Економіка»»

(шифр та назва спеціальності)

за освітньою програмою «Бізнес-статистика та аналітика»

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2022.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є індекс розвитку людського потенціалу в світі.

У кваліфікаційній роботі розглянуті сучасні проблеми та оцінку рівня людського потенціалу в Україні та світі. Окремо виділено систему показників соціальної та демографічної статистики. Проаналізовано окремі показники, грамотності та освіти, ВНД ППС та очікувану тривалість життя. Висунуто ідею покращення оцінки індексу за для більшої його точності.

Ключові слова: *рівень людського потенціалу, грамотність, тривалість життя, ВНД ППС, рівень IQ, свобода слова.*

ANNOTATION

Linkar V.U. "Comparative analysis of the level of human development in the world".

Qualifying work for obtaining an educational bachelor's degree in special 051 «Economics»

for the educational program "Business Statistics and Analytics"

Odessa National University of Economics. - Odesa, 2022.

The bachelor's thesis consists of three sections. The object of the study is the index of human development in the world.

The qualification work considers current issues and assessment of the level of human potential in Ukraine and the world. The system of indicators of social and demographic statistics is singled out. Selected indicators, literacy and education, GNI PPP and life expectancy were analyzed. The idea of improving the assessment of the index for greater accuracy has been put forward.

Keywords: *level of human potential, literacy, life expectancy, GNI PPP, IQ level, freedom of speech.*